

brez lokalnopatriotskih nagibov, predvsem pa bi se morali otresti pripadnosti kateremukoli PD.

Med sklepi, ki so zapisani, je drugi kar dobro izpolnjen. Dobili smo dvojce knjižic: Navodila za označevanje planinskih poti (št. edicije 21) in Navodila za oskrbo in označevanje planinskih poti, 1982 (št. edicije 80).

In tretji sklep: pravilnik o zaščiti markacijskih naprav v gorah v celoti ni izpolnjen, čeprav se da najti o tej temi še kaj zapisanega v našem PV. V zadnji številki 92. letnika piše, da so Knafelčeve markacije planinske. Zakaj jih potem še zakonito ne zaščitimo? Zatrdno vem, da so o tem že razpravljali, do zaščite pa ni prišlo. To markacijo so uporabljali po vsej Jugoslaviji. Tudi v prilogi Naših planin (PSH, ZG 1990, Označevanje i registracija planinarskih puteva i transverzala) je opisana. Torej prej v **eni državi**, sedaj v **drugi suvereni državi**, kot piše v tej številki PV. (V razmislek: v nov statut naj bi vpisali pravico o uporabi ali zaščiti naše osnovne markacije.)

Vprašanje je naslovljeno na Savinjski MDO, ki zdaj prostovoljno združuje 33 PD, kdo je dovolil, na primer, izpeljati Andraško pot in uporabo naše oznake. Na sejah o tem ni nihče nič povedal. Po informacijah, ki so na voljo in so bile povedane, tudi na otvoritvi poti, sta se o tem pogovarjala strokovni delavec ZTKO Žalec in pisarna PZS po telefonu. MDO o tem ni bil obveščen – razen s splošnim vabilom v Savinjski čanu na otvoritev planinske poti za prvi dan prvega tedna športa v Sloveniji. Tako verjetno ni uskladil stališča do druge organizacije, ki je pot označila (21. čl. Statuta PZS). Pot je odprla Planinska sekcija »ŠD Partizan« Andraž. Kako lahko organizirajo planinsko sekcijo zunaj okvira PD, naš statut ne določa (19. čl., v razmislek: Kako se lahko organizira planinska sekcija izven PD – posebno sedaj, če bo potrebno število članov 250 – in vključi v PZS. Nekaj podobnega je z alpinističnim klubom.)

Na otvoritvi pod lipo pri Gričarju na 17. točki Šaleške poti – tudi ta je bila odprta pod lipo v Šaleku – se je zbralo kar precej ljudi. Pot je odprl predsednik ŠD Partizan Andraž, vodja planinske sekcije pa je pot predstavil. Povabil je prisotne na skupni pohod po prvem delu poti, ki je bil uspešen, k čemur je prispevala dobra organizacija, postrežba in še sončno vreme. Del poti, ki poteka po novi trasi, je označen zadovoljivo. Vse kontrolne točke (KT) so bile na dan otvoritve opremljene z žigom in blazinico v lični škatlici. Vse KT imajo leseno napisno tablo (19 × 50 cm) KT s številko, imenom in nadmorsko višino. Na trasi so lesene smerne table (16 × 60 cm) z napisom Andraška pot. Sedaj je že nekaj manj blazinic in nekaj novih žigov je že. Pot je v obe smeri markirana. Res je zadnja povodenj odnesla mostič (po razgovo-

ru ga bodo gozdarji obnovili), ki pa ne predstavlja posebnih težav. Organiziran pohod po poti je opravilo že PD Zlatarna Celje in ima ta pohod že v načrtu za leto 1993.

V tej občini je že prej odprla planinska sekcija Partizana Vinska gora prav tako planinsko pot, ki je bila vseskozi vzorno vzdrževana. Sedaj zanjo skrbi PD Vinska gora, ki se je iz te sekcije razvilo in ustanovilo. V številki 11–12/92 Hrvatskega planinarja (str. 279, 281) piše prav tako o novi poti »Kolijevka hrvatske državnosti Bijači–Klis«, da niso izpolnjena vsa navodila Komisije za pota, pa je pot označena s Knafelčevo markacijo.

Božo Jordan

iz planinske literature

Bilogorski planinar

Človeka razveseli, ko najde, in prijetno mu je prebrati prispevke, ki jih planinci pišejo v publikacijah, ki jih občasno izdajajo aktivnejša društva po zaslugi prizadevnih posameznikov. Ne verjamem, da je kje kakšen planinec, ki ne bi bil prijetno presenečen, ko dobi v roke revijo »Bilogorski planinar«, planinsko revijo v polnem smislu besede, ki jo trikrat letno izdaja HPD Bilo iz Koprivnice na Hrvaškem.

Odšel je Felix Germain, prijatelj slovenske GRS

2. septembra 1992 je v Grenoblu preminil **Félix Germain**, eden od najjemenitnejših pionirjev francoskega alpinizma in gorske reševalne službe, nadarjen planinski pisatelj in prevajalec, dolgoletni prijatelj slovenskih gornikov in reševalcev. Z našo GRS je bil povezan prek IKAR, v kateri se je vselej izkazal kot zaveznik slovenskih delegatov, in prek **dr. Franceta Avčina**, na katerega so ga vezale skupne gorniške, literarne in strokovne vezi.

Rodil se je daljnega 1904. leta v gorski vasi Beaufort in je bil od mladih let deležen gorniške vzgoje očeta, starih staršev in vrstnikov, s katerimi je pastirčil in se privajal na skale, dokler ga niso vzeli v uk plezalci iz Chamberyja.

Zamisel za začetek izdajanja takšne revije je prišla iz Varaždina, kjer sta pod imenom Planinar izšli prvi dve številki. Pred 16 leti je uredništvo prevzelo HPD Bilo iz Koprivnice, doslej pa je pod uredništvom **dr. Milivoja Kovačiča**, agilnega društvenega predsednika, izšlo že 32 številki. Zdaj je izšla 34. številka iz decembra 1992, v kateri piše **Branka Vrabec** iz Koprivnice o dejavnostih mladih planincev (v HPD Bilo je 700 mladih planincev). Varaždinska planinka **prof. Mira Šincek** (ki občasno piše tudi za Planinski vestnik) je pod naslovom Prijateljstvo človeka in gore predstavila **Božidarja Dučkovičeviča** iz Varaždina, ki je že 570-krat prišel na Ivanjščico – zágorski Triglav (1061 m). Himalajski alpinist iz Zagreba **Darko Berljak** popisuje svoje himalajske vzpone, **dipl. inž. Zlatko Smerke** pa piše o alpinizmu na Hrvaškem. Izredno aktiven planinec in planinski pisec **dr. Ante Rukavina** iz Gospića, odličen poznavalec Velebita, je za svoj članek Po sledih velebitske puščice izbral problematiko raziskovanj sledov diluvialnega človeka in njegovih naslednikov iz mlajše kamene dobe v velebitskih kraških jamah. Omenimo naj še članek Visoke in Nizke Tatre izpod peresa **dipl. inž. Zvonimirja Slijepčevića** iz Zagreba.

Pohvaliti je treba usmeritev, da v vsaki številki ponatisnejo članek, ki ga je pred mnogimi leti

napisal kakšen koprivniški planinec v kakšni drugi reviji ali časopisu. Tako je v 34. številki Bilogorskega planinarja ponatisnjen članek **Stanka Šafarja** Na Bilo gori, ki je bil prvič objavljen v Hrvatskem planinarju leta 1933.

Zelo lep nekrolog je v tej številki posvetil predsednik društva in urednik revije dr. Milivoj Kovačič pokojnemu dipl. inž. gozdarstva **dr. Anteu Kvaterniku**, ki je umrl leta 1992, ki se je rodil v Gorskem Kotarju in ki sta mu bila Koprivnica in Podravina druga domovina.

Samo tisti, ki se ukvarjajo z izdajanjem časopisa ali revije, pa čeprav samo občasno, vedo, kaj vse je treba pri tem narediti: poiskati je treba avtorje, sodelavce, reklamne oglase, sponzorje, najprimernejšo in najcenejšo tiskarno, razpečevalce. Reči je treba, da v Koprivnici pod vodstvom dr. Milivoja Kovačiča vse te probleme uspešno rešujejo.

Tomislav Jagačić

Dotiki nebes

Pri Hrvaški planinski zvezi v Zagrebu (**Spiridon Brusina**) je izšla knjiga **Dodiri neba** (Dotiki nebes), ki jo je napisal hrvaški alpinist, alpinistični inštruktor, gorski reševalec, predsednik Planinske zveze Zagreba in sedanji predsednik izvršnega odbora HPS **Darko Berljak**. S to

Poklicno se je posvetil poučevanju francoščine, latinščine in grščine in se, star 28 let, že leta 1932 ustalil v Grenoblu.

Plezal je v vseh letnih časih in v navezah s prijatelji opravil tudi veliko prvenstvenih vzponov v raznih gorstvih Francije, predvsem v Oisansu in okrog Mont Blanca. Že leta 1932 se je vključil v GRS – Société Dauphinoise du Secours en Montagne, ki je delovala na prostovoljni podlagi, kot še danes deluje naša GRS. Deloval je kot reševalec in organizator in se izkazal v številnih zahtevnih posegih, spričo česar mu niso prizanašali s funkcijami, katerih mu v planinskem delu tudi sicer ni primanjkovalo.

V petdesetih letih je spoznal, da v Franciji ni več mogoče sproti opraviti vsega reševalskega dela z reševalci prostovoljci in je pričel iskati pot, da bi reševanje v gorah postalo javna služba, kot si je za to pri nas – ne dosti kasneje – prizadeval **dr. Miha Potočnik**. V tem je uspel in pridobil za reševanje posebno enoto gorske žandarmerije (PGHM) in republiške enote za reševanje v gorah (CRS).

Uvedli so delo v turnusu: en teden rešujejo oni, naslednji teden drugi, po potrebi pomagajo gorski vodniki. Dela je za vse, saj v francoskih gorah obiskovalcev pač nikoli ne zmanjka, zato pa tudi nesreča ne počiva.

Na področju reševanja v gorah in planinske

problematike je bil Félix Germain prefektov svetovalec in eden od glavnih pobudnikov za ustanovitev osrednje francoske GRS; njen častni predsednik je postal že leta 1957. Vseskozi si je prizadeval za tehnični napredek, izboljševal in uvajal je novo opremo. V sodelovanju s švicarsko GRS je uvedel lavinske pse in že zgodaj poskrbel, da so francoske plezalne vrvi dobile znak kakovosti. Seveda ga najdemo tudi med ustanovnimi člani IKAR, v kateri je bil cenjen in upoštevan, vselej uglajen sogovornik.

Kot prevajalec del tujih gornikov in samostojen avtor je pri založbi Editions Arthaud v okviru zbirke »Sempervivum« izdal lepo število del, ki imajo še danes svoje mesto v francoski gorniški literaturi. V svoji knjigi »Sommets« se je z besedami filozofa **Nietzscheja** takole označil: »Sem popotnik in plezalec, ravnina mi ni pri srcu, ker nekako nisem sposoben, da bi daljši čas miroval. In kakršnakoli bo moja usoda, karkoli bom še doživel, v vsem bom iskal in našel le pot in vzpone, saj konec koncev lahko vidim in zaznavam samo tisto, kar že je v meni.«

Félix ostaja tudi v našem spominu kot eden izmed mnogih, s katerim smo ubirali ista pota, občudovali iste pisce in gorniške storitve, stremeli k istim ciljem, si skupaj prizadevali, predvsem pa se skupaj veselili lepot iste večne Narave.

Pavle Šegula